

Sygn. akt IV KK 256/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Justyna Kryńska-Szufnara

w sprawie **S. M.** skazanego z art. 286 § 1 k.k. i innych,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w
zw. z art. 518 k.p.k., w dniu 16 września 2021 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 marca 2020 r., sygn. akt
II AKa [...],
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 4 lipca 2019 r.,
sygn. akt II K [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 4 lipca 2019 r., sygn. akt II K [...], uznał
S. M. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1
k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co wymierzył mu karę pozbawienia wolności w wymiarze

roku i 6 miesięcy oraz grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając na podstawie art. 33 § 3 k.k. wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 40 złotych. Ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec S. M. obowiązek naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego na niekorzyść oskarżonych oraz obrońców oskarżonego, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 5 marca 2020 r., sygn. akt II AKa [...], zmienił zaskarżony wyrok wobec S. M. w ten sposób, że orzeczoną wobec oskarżonego S. M. karę pozbawienia wolności obniżył do roku.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego S. M., zarzucając:

„rażące naruszenie prawa, a to:

1. naruszenie art. 433 i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 77 i art. 425 § 1 i art. 444 § 1 k.p.k. poprzez nierozpoznanie w postępowaniu apelacyjnym apelacji złożonej przez obrońcę skazanego S. M., adw. G. G.,
2. naruszenie art. 433 i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 53 i art. 87 § 1, art. 425 § 1 i art. 444 § 1 k.p.k. poprzez nierozpoznanie w postępowaniu apelacyjnym apelacji złożonej przez oskarżyciela posiłkowego R. R., reprezentowanego przez adwokata R. P.,
3. naruszenie art. 433 i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez pominięcie przez Sąd drugiej instancji zarzutów wskazywanych w apelacji [...], które zostały szczegółowo opisane w zarzucie kasacyjnym,
4. naruszenie art. 424 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak dostatecznego wyjaśnienia, czym kierował się sąd wydając wyrok zmieniający wyrok sądu I instancji w zakresie kary orzeczonej wobec oskarżonego S. M., podanie okoliczności mających wpływ na wymiar kary pozbawienia wolności w sposób lakoniczny, bez odniesienia się do dowodów wskazujących na powoływane okoliczności.
5. naruszenie art. 410 w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez rażące naruszenie wskazanych przepisów w ten sposób, że Sąd ocenił dowód w postaci polisy OC oskarżonego wraz z certyfikatem ubezpieczeniowym jako pozostający bez związku ze sprawą, z uwagi na fakt, iż miała ta polisa OC

dotyczyć okresu od 01.04.2017 r. do 31.03.2017 r., zaś najwcześniejsza z zawartych umów przez oskarżonego dotyczy 05.05.2017 r., podczas gdy z treści tej polisy wynika, że dotyczyła ona innego okresu, niż przyjął to Sąd Odwoławczy, albowiem obowiązywała ona do 31.03.2018 r.,

a także poprzez błędne rozumowanie, że zamiar oszustwa zrodził się u oskarżonego na początku 2017 r., kiedy to oskarżony nie współpracował z pokrzywdzonymi, co stoi w jawnej sprzeczności z art. 7 k.p.k., art. 410 i art. 457 § 3 k.p.k.,

6. naruszenie art. 286 § 1 i art. 12 k.k. w powiązaniu z art. 7 k.p.k., 410, 457 § 3 k.p.k. poprzez błędne i niewyczerpujące interpretowanie znamienia *zamiar*, zarówno w odniesieniu do art. 286 § 1 k.k., jak i art. 12 k.k., w powiązaniu z oceną okoliczności sprawy mających wskazywać na istnienie zamiaru oszustwa u oskarżonego”.

Podnosząc takie zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie S. M..

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżony wyrok sądu odwoławczego podlega uchyleniu, jednak nie ze względu na zasadność zarzutów sformułowanych przez skarżącego w kasacji, ale z uwagi na zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., tj. nienależycie obsadzonego sądu. Wystąpienie tej okoliczności Sąd Najwyższy stwierdził z urzędu (art. 536 k.p.k.).

Członkiem składu orzekającego Sądu Apelacyjnego w [...], który wydał zaskarżony wyrok, był R. P., sędzia Sądu Rejonowego w J.. W Sądzie Apelacyjnym w [...] orzekał na podstawie delegacji Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2018 r., zgodnie z którą delegowano go z dniem 1 lutego 2018 r. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] „na czas pełnienia funkcji prezesa Sądu Okręgowego w R.”. Należy jednakże stwierdzić, że delegacja sędziego R. P. jest wadliwa. Jej podstawę prawną stanowił art. 77 § 1 pkt 1 u.s.p., który daje uprawnienie Ministrowi Sprawiedliwości do

delegowania sędziego, za jego zgodą, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym – na czas określony, nie dłuższy niż 2 lata, albo na czas nieokreślony. Oznacza to, że w myśl przywołanego przepisu delegacja może nie przewidywać w ogóle terminu jej ustania, albo wskazywać określoną datę (tj. dzień, miesiąc, rok) zakończenia piastowania przez sędziego obowiązków służbowych w sądzie, do którego został delegowany (zob. wyrok SN z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt IV KK 384/21).

Dodać przy tym należy, że przepisy dotyczące kwestii delegowania sędziego do innego sądu – jak materia związana z zakresem wykonywania władzy sądowniczej oraz gwarancjami konstytucyjnymi mającymi źródło w zasadzie trójpodziału władzy – powinny być wykładane ściśle. Zakaz rozszerzającej wykładni wynika również z faktu, że przepis art. 77 § 1 u.s.p. ma charakter upoważniający; jedynie bowiem wolności i uprawnienia można interpretować z powołaniem na zasadę *in dubio pro libertate* (zob. wyrok SN z dnia 25 maja 2021 r., sygn. akt IV KK 70/21).

Nie bez znaczenia jest również kontekst zgodności regulacji ze standardami konwencyjnymi, w szczególności z gwarantowanym w art. 6 EKPC prawem do sądu ustanowionego ustawą. W przypadku delegacji na okres pełnienia funkcji prezesa sądu standard ten nie został zachowany (zob. szczególnie wyrok SN z dnia 21 lipca 2021 r., sygn. akt II KK 208/20).

Z powyższego wynika, że delegacja „na czas pełnienia funkcji prezesa sądu”, tj. uzależniająca kompetencję do orzekania w sądzie wyższym od wykonywania określonych obowiązków administracyjnych, stanowi delegację nieznaną ustawie. Nie jest ona bowiem ani delegacją „na czas nieokreślony”, skoro kadencja prezesa Sądu Okręgowego trwa 6 lat (art. 26 § 1 u.s.p.), ani „na czas określony”, z uwagi na fakt, że odwołanie z tej funkcji może mieć miejsce w każdym czasie (art. 27 u.s.p.) (zob. szczegółowo w perspektywie wykładni językowej, systemowej i funkcjonalnej wyrok SN z dnia 25 maja 2021 r., sygn. akt IV KK 70/21).

Z tego też względu, z uwagi że w realiach niniejszej sprawy doszło do jednoznacznego związania delegacji sędziego z wykonywaniem czynności

administracyjnych prezesa sądu, co w ocenie Sądu Najwyższego było niedopuszczalne, albowiem art. 77 § 1 u.s.p. nie przewiduje takiego rozwiązania, stwierdzić należy, że delegacja sędziego R. P., jako wadliwa nie może wywoływać w omawianym zakresie jakichkolwiek skutków prawnych. Stąd zatem skład orzekający w tej sprawie obsadzony był nienależycie.

Sąd Najwyższy, wobec stwierdzenia tej okoliczności stanowiącej bezwzględną przyczynę odwoławczą, którą był dotknięty wyrok Sądu Apelacyjnego w [...], był zobligowany do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym w zakresie zaskarżonym kasacją, tj. co do popełnienia przez S. M. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji wyroku.